

*M*inden csak átmenet – ez valaha, legalábbis Krúdy Gyula szerint, az aszódi templom falára helyezett márványtáblán volt olvasható, a Podmaniczky-kastély mellett, éppen szemben a híddal. Podmaniczky Frigyes, ahogy utóbb nevezték: a *kockás báró*, Budapest vőlegénye, ifjúkorában gyakorta olvasta e magvas mondást, s a báró könyvtárában porosodó, többkötetes emlékiratait szorgalmasan böngésző és jegyzetelgető Krúdy Gyula is kedvtelve idézgette e tömör bölcsességet; hisz' jóval azelőtt, hogy kezébe kerültek a báró kézíratos emlékiratai, már legkedveltebb hőse, Szindbád is egy vidéki bordélyház elnyűtt zongoristájának így kesergett valamely átmulatott éjszakát követő, füstbe-álomba csukló hajnalon: *Nem szeretem ezt a mai világot. Azt mondják, átmeneti idő... Csakhogy én nem kívántam átmeneti időket...*

Ez a mondat – és a furcsán kavargó jelenet: a színes csecsebecsékkel, meleg-buja kárpitokkal, félig üres pezsgőspoharakkal, harisnyakötőkkel, csipkéekkel és majdnem pucér, vonzóan gömbölyded asszonyokkal zsúfolt bordélyházban, a fáradtan klimpírozó zongoristának félhangosan merengő Latinovits Zoltán Huszárík Zoltán varázslatosan örök életű filmjében – a hetvenes évek elején kifejezetten ingerelte a hatalom urait. Senki nem mondta ugyan, hogy a századvégi, a múlt század végi miliőben az életről, az éppen akkor átmeneti korról töprengő Szindbád századunk hetvenes éveire is gondolt, amikor

A határon

úgy érezte: rossz korban, átmeneti korban adatott neki élni, de hát...

Idegenben töltött hat hét után zötyög velem hazafelé a vonat. Még koromsötét a nyírségi táj. A romániai Mihályfalva legfeljebb ha tizenöt kilométerre van a magyar-honi Nyírábránytól – vajon járt-e valaha ebben az aprócska nyírségi faluban Krúdy Gyula? –, de majd' három órába telik, míg átkecmergünk a határon. Ez is csak átmenet: egyik országból a másik országra.

Az is csak átmenet volt, hogy másfél hónapig egy másik országban dolgoztam, éltem: megismertem, megszerettem embe- reket, megtanultam néhány utca nevét románul, magyarul, már tudtam, melyik boltban lehet a legjobb kenyeret, peracet kapni, ismertem a gödröket, melyeket este, sötétben, hazafelé ballagva a járdán ajánlatos volt kikerülni.

Talán az is csak átmenet, hogy most itthon...

1971-ben idegesítette a boldogult emlékezetű elvtársakat, hogy Huszárík Zoltán majd' száz évvel korábban játszódoó filmjében valaki arról panaszkodik: azzal vigasztalják, hogy átmeneti korban született, élt, de majd...

Szindbádot nem vigasztalta, hogy majd...

1971-ben nem igazán mertük hinni, hogy majd...

Az elvtársakat meg idegesítette, hogy valakik merik azt remélni: *lesz majd...*, merik azt hinni, ami van, csak átmeneti idő...

Aztán kiderült, hogy az egész szocializmus valójában csak átmenet volt (igaz, nem tudjuk pontosan, honnan hová!), de átmeneti kor volt – a ma ötven-hatvan éveseknek amúgy az egész élete –, és most megint csak azzal vigasztalhatjuk magunkat, hogy ami ma van, az sem az igazi. Ez is csak átmeneti idő... *Majd...*

Peregnek a filmkockák: Szindbád a zongora fölé hajol, egy omlatag örömlány áthullámszik a képen, *Röpülj fecskét, Zsigám!*, dűnyyögi a billentyűk fölé görnyedő, törött fogú, kopasz muzsikusnak, és Szindbád, te-kintetét egy pohár gyöngyöző pezsgőbe fúrva, félhangosan arról mereng: *Nem szeretem ezt a mai világot. Azt mondják, átmeneti idők...*

Szindbád mondja ezt a múlt század végén, egy felvidéki, álomba-múltba merevedett kisvárosban? Latinovits Zoltán a még éppen létező szocializmus idején, 1971-ben? Vagy én, 1997 márciusában, hat hét után hazafelé zötyögve Romániából, ölembé ejtett, félig nyitott Krúdy-kötetettel, miközben...

Jó reggelt! – köszön rám egy barátságosan szigorú tekintetű határőr.

Igaza van: szürkül az ég alja.

Az éjszaka is csak átmenet.

Lizigetly Gábor